

**IZVEŠTAJ
O NAPADIMA
NA BRANITELJE LJUDSKIH
PRAVA U SRBIJI
ZA 2020. GODINU**

Izdavač:

Komiteet pravnika za ljudska prava – YUCOM
Kneza Miloša 4
11103 Beograd
www.yucom.org.rs

Priredio:

Komiteet pravnika za ljudska prava - YUCOM

Za izdavača:

Katarina Golubović

Lektura:

Ljiljana Korica

Dizajn i prelom:

Dosije studio

Ova publikacije načinjena je uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za njenu sadržinu isključivo je odgovoran Komitet pravnika za ljudska prava JUKOM i partneri i njena sadržina nužno i ne izražava stavove Evropske unije.

Sadržaj

1. UVOD	5
2. NAJČEŠĆE UGROŽENA PRAVA BRANITELJA LJUDSKIH PRAVA	7
3. IZDVOJENI NAPADI	9
3.1. <i>Napadi na branitelje ljudskih prava u kontekstu pandemije COVID-19</i>	9
3.2. <i>Zloupotreba antiterorističkog zakonodavstva za zastrašivanje branitelja ljudskih prava</i>	10
3.3. <i>Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave zaštitom životne sredine</i>	12
3.4. <i>Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave građanskom participacijom u urbanističkom planiranju i očuvanjem gradskih zelenih površina</i>	14
3.5. <i>Napadi na branitelje ljudskih prava koji brane pravo na dom</i>	15
3.6. <i>Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave suočavanjem sa prošlošću</i>	16
4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	19
ANEKS I: Statistički pregled napada	23
ANEKS II: Spisak napada	26

1.

UVOD

Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM je 7. novembra 2020. godine pokrenuo prvu interaktivnu mapu napada i pritiska na branitelje ljudskih prava u Srbiji. Pokretanju mape prethodilo je razvijanje metodologije koja bi bila kompatibilna sa sličnim regionalnim i međunarodnim mapama i služila kao instrument zagovaranja na međunarodnom planu za zaštitu i unapređenje položaja pojedinaca, registrovanih i neformalnih organizacija koje se zalažu za ljudska prava u Srbiji. Podaci prikupljeni na osnovu usvojene metodologije pokazali su opravdanost razvoja ovog instrumenta i potvrdili težak položaj ove ranjive grupe građana i građanki u Srbiji. Kroz istraživanje javno dostupnih podataka i razgovore sa žrtvama pritiska i napada, na mapi je od početka 2020. godine do sada registrovano 100 pritiska i napada, kako na one koji se bave zaštitom ljudskih prava, tako i na one koji su se zbog svojih postupaka našli u toj ulozi i trpeli posledice. Recimo, ne registruju se svi napadi na novinare i medije, već samo situacije u kojima su se našli u ulozi branitelja ljudskih prava. Grupni napadi se na mapi registruju kao pojedinačni napadi na sve žrtve, radi dobijanja boljeg pregleda

napada i pritiska na konkretne organizacije, neformalne grupe i pojedince.

Kroz statistički pregled dostupan na mapi, javnost može steći uvid u podatke o polu i prebivalištu žrtava napada, o tome da li represiju trpi direktno lice, kolega ili član porodice. Dostupni su i podaci o napadaču vrsti napada i vrsti ugroženog prava. Na osnovu svih do sada prikupljenih podataka, pokazalo se da su tokom 2020. godine najugroženije bile sloboda izražavanja i sloboda udruživanja, te su upravo ta prava izabrana da budu fokus prvog godišnjeg izveštaja o napadima na branitelje ljudskih prava u Srbiji za 2020. godinu. Izveštaj ima za cilj da zainteresovanoj domaćoj i međunarodnoj javnosti pruži jednostavan uvid u trenutnu situaciju i informacije o položaju branitelja ljudskih prava u Srbiji koje do sada nisu bile dostupne na sličnim mapama regionalnog i međunarodnog tipa.

2.

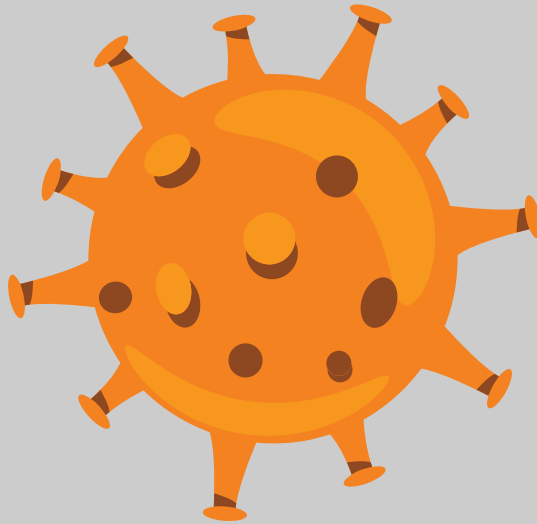
NAJČEŠĆE UGROŽENA PRAVA BRANITELJA LJUDSKIH PRAVA

Napadi koji su zabeleženi u toku 2020. godine pokazuju da su najugroženija prava bila pravo na slobodu izražavanja i pravo na slobodu udruživanja. Sloboda izražavanja aktivistkinja i aktivista bila je ozbiljno ugrožena, najčešće kao vid odmazde za izgovorenu reč. Iako se u većini slučajeva nije radilo o direktnoj cenzuri, primećuje se trend sistematskog pritiska na one koji su ukazivali na nezakonitosti i nepravilnosti u radu državnih organa. Na taj način, stvorena je izuzetno nepovoljna društvena klima u kojoj se oni koji ukazuju na propuste u radu na svim nivoima vlasti obeležavaju kao „izdajnici“ i to od strane najviših funkcionera, poput zamenika gradonačelnika Beograda, Gorana Vesića ili poslanika u Narodnoj skupštini Srbije.

Sloboda udruživanja takođe nije bila ugrožena direktno, propisivanjem formalnopravnih ograničenja za udruživanje, ali su pojedinci bili česta meta napada upravo zbog svoje aktivnosti u nevladinim organizacijama ili neformalnim grupama. Takođe, organizacije su bile česta meta

napada - najmasovniji napad bio je slučaj „Spisak uprave za pranje novca i finansiranje terorizma“, a bilo je i napada na imovinu (nekoliko slučajeva napada na prostorije Inicijative Ne davimo Beograd). Ustaljeni anti-NVO rečnik, koji postoji u javnom diskursu još od 90-tih godina, ponovo je u upotrebi, a anonimni korisnici često objavljuju na Internetu različite spiskove neprijateljskih organizacija.

U prilog slobodi udruživanja ne ide ni praksa Višeg suda u Beogradu, koji je u jednoj od svojih presuda zauzeo stav da nevladina organizacija nema pravo na zaštitu časti i ugleda, budući da posluje kao neprofitno udruženje.

3.

IZDVOJENI NAPADI

3.1. Napadi na branitelje ljudskih prava u kontekstu pandemije COVID-19

U periodu mart - maj 2020. godine u Srbiji je usled epidemije COVID-19 bilo proglašeno vanredno stanje.¹ U cilju borbe protiv širenja zarazne bolesti došlo je do ograničenja brojnih ljudskih prava koja nisu bila proporcionalna niti neophodna u demokratskom društvu. Pored značajnog ograničenja i ugrožavanja prava građana tokom pandemije COVID-19, uvećao se i broj napada na branitelje ljudskih prava. Iako se tek manji broj ovih napada može dovesti u direktnu vezu sa COVID-19, može se pretpostaviti da je povećanje broja napada reakcija vlasti na kritički rad građanskog društva tokom trajanja pandemije.²

Zdravstveni radnici, potpisnici neformalne inicijative Ujedinjeni protiv kovida za smenu republičkog Kriznog štaba za borbu protiv kovida-19, su od objave 21. jula 2020. godine pretrpeli napade vladinih zvaničnika, pritiske i zastrašivanje na radnim mestima. Napadi su kulminirali 17. septembra 2020. godine, kada su smenjeni načelnici Vojno-

medicinske akademije koji su podržali pomenu-tu inicijativu. Nakon formalnog osnivanja udruženja Ujedinjeni protiv kovida i najave protesta, 24. septembra ih je primio i ministar zdravlja Zlatibor Lončar. Prema navodima udruženja Ujedinjeni protiv kovida, samo iz KBC Zvezdara je do 24. septembra 2020. godine zbog pritiska otišlo deset lekara različitih specijalnosti koji su potpisali proglas.

Jedan od napada provladinih medija bio je usmeren protiv Komiteta pravnika za ljudska prava - YUCOM koji je u tekstu „ROKFELEROVI PRAVE KRIZNI ŠTAB U SENCI: Otkrivamo zašto ogromne pare stižu u NVO“ objavljenom u dnevnom listu *Srpski telegraf* i na portalu *Republika*, optužen da pravi „krizni štab u senci“, te da je pokretač inicijative Ujedinjeni protiv kovida. Napad je usledio kao reakcija na otvorenu podršku YUCOM-a grupe doktora Ujedinjeni protiv kovida, zbog pritiska koje su trpeli.

Drugi napad koji se direktno može povezati sa COVID-19 bila je naredba Gradskog štaba za vanredne situacije u Boru, od 6. aprila 2020. godine, koji je usvojio 11 naredbi pozivajući se na odredbe Zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama iako u Srbiji, pa ni na teritoriji grada Bora, nije proglašena vanredna situacija, već vanredno stanje. Jedna od naredbi predviđala je uvođenje obaveze „stavljajna na raspolaganje svih raspoloživih ljudskih resursa udruženja građana“ Gradskom štabu. Na-

1 15. mart - 6. maj 2020. godine.

2 Recimo, Platforma organizacija za saradnju sa mehanizima UN za ljudska prava je 14. jula 2020. godine poslala hitan apel Nilsu Melceru, specijalnom izvištelu UN za torturu povodom policijske brutalnosti i upotrebe prekomerne sile na mirnim protestima u vezi sa postupanjem Vlade RS u borbi protiv pandemije COVID-19.

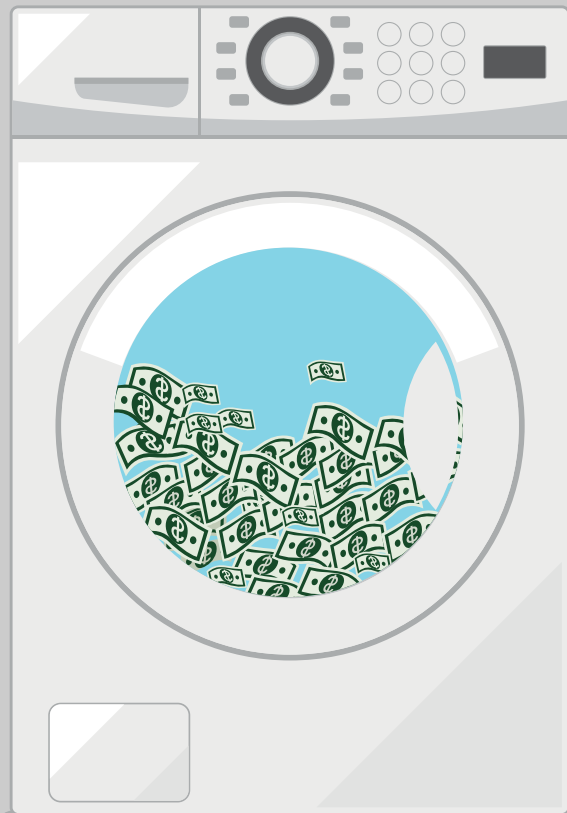
kon [analize](#) više organizacija civilnog društva da sporna naredba protivustavno i protivzakonito ograničava ljudska prava, ista je ubrzo ukinuta i zamenjena preporukom.

3.2. *Zloupotreba antiterorističkog zakonodavstva za zastrašivanje branitelja ljudskih prava*

Domaća javnost je 28. jula 2020. godine upoznata sa najznačajnijim napadom na branitelje ljudskih prava u protekloj godini kada je u [medijima](#) obelodanjen zahtev koji je Uprava za sprečavanje novca Ministarstva finansija Republike Srbije (Uprava) uputila poslovnim bankama koje posluju na teritoriji Srbije. Naime, Uprava je ovim zahtevom tražila uvid u transakcije po računima 20 pojedinaca i 37 organizacija civilnog društva koji se bave vladavinom prava i zaštitom ljudskih prava, kao i udruženja novinara. Imajući u vidu da se Uprava u svom zahtevu pozvala na član 73³ Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, pojedinci i organizacije sa spiska su time označeni kao sumnjivi za pranje novca, odnosno finansiranje terorizma.

Većina žrtava ovog napada je istog dana izdala grupno saopštenje za javnost [„Civilno društvo i mediji neće odustati od borbe za demokratsku i slobodnu Srbiju“](#) kojim su zahtevali od Ministarstva finansija i Uprave da bez odlaganja predoče osnove sumnje zbog kojih su naložili vanredno prikupljanje informacija od strane poslovnih banaka. Strukovna udruženja sudija i tužilaca, Društvo sudija Srbije, Udruženje tužilaca Srbije i Centar za pravosudna istraživanja (CEPRIS) su narednog dana u odvojenom [saopštenju](#) takođe pozvali Upravu da predoči osnove sumnje. Pojedinci i zastupnici organizacija uputili su bankama i Upravi zahteve za pristup informacijama od javnog značaja i upotrebi podataka

3 Čl. 73 Zakona propisuje da se zahtev može uputiti kada Uprava oceni da u vezi sa određenim transakcijama ili licima postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

o ličnosti. Kontrolu rada Uprave je 29. jula 2020. godine [najavio](#) i Zaštitnik građana.

Kancelarija Vlade Republike Srbije za saradnju sa civilnim društvom oglasila se [saopštenjem](#) 30. jula 2020. godine, istakavši da su upravo saradnja sa organizacijama civilnog društva i uspostavljanje adekvatnog mehanizma za nadzor nad neprofitnim sektorom, bitno doprineli unapređenju sistema protiv pranja novca i finansiranja terorizma u Republici Srbiji, ali i skidanju Srbije sa sive liste Grupe za finansijske akcije (FATF). Dodali su da je neophodno otklanjanje svih sumnji koje postoje u pogledu transparentnosti trenutnog procesa kontrole i nadzora, pre svega kako bi se očuvalo poverenje koje je u prethodnom periodu uspešno izgrađeno i bilo osnov kvalitetne međusektorske saradnje koja je dovela do pozitivnih rezultata za Republiku Srbiju.

Uprava je 28. jula [potvrdila](#) slanje zahteva, a ministar finansija je 12. avgusta 2020. godine njeno sporno postupanje [ocenio](#) kao zakonito. Predsednik Republike je [izjavio](#) da je dizanje buke od strane NVO pokušaj da se obezbede veće donacije iz inostranstva. Iz Uprave je naknadno potvrđeno da je u javnost dospelo samo deo spiska na kojem se nalazi više od 100 organizacija, te da nije reč o proveru onih koji kritički misle, već da je u pitanju deo strateške analize procene rizika.⁴

Organizacije sa spiska obavestile su međunarodnu javnost, te je reagovala Komisija Evropske unije u poslednjem [godišnjem izveštaju o Srbiji](#), kao i [Ambasada SAD-a](#), [Amnesty International](#) i [Evropska asocijacija pravnika za demokratiju i ljudska prava \(ELDH\)](#).

Nakon inicijalne reakcije međunarodne zajednice, Uprava je dala drugačije objašnjenje, rečeno je da je u medijima prezentovan [netačan spisak](#), te je usledila i negativna medijska kampanja protiv žrtava ovog napada.⁵ Nakon objavljivanja priloga u kojem je obelodanjen spisak organizacija i pojedinaca, tabloidni mediji su ih u nizu članaka optužili za zloupotrebu prihoda i pranje novca, i [okarakterisali kao strane plaćenike](#). Autorskim

4 Mreža organizacija Nacionalni konvent o EU je organizovao događaj „Otvoreno o Spisku“ 15. oktobra 2020. godine, na kojem je govorio i v.d. direktora Uprave za sprečavanje novca, Željko Radovanović.

5 Vidi: <https://www.republika.rs/vesti/tema-dana/221220/stranci-odresili-kesu-miliona-evra-nvo-srbiji>

člankom u *Srpskom telegrafu* o Komitetu pravnička za ljudska prava - YUCOM, ova organizacija je [optužena](#) za nenamensko trošenje novca i organizovanje paralelnih institucija za borbu protiv COVID-19, uz finansijsku podršku braće Rokfeler. Kampanji su se pridružile i tzv. GONGO organizacije koje su pružile punu podršku Vladi RS. Podršku akciji Uprave su pružili [Udruženje sudija i tužilaca \(UST\)](#), [Savet za monitoring, ljudska prava i borbu protiv korupcije Transparentnost](#) i [Nacionalna avangarda](#).

U [zajedničkom saopštenju](#) Specijalnog izvestioca UN za promociju i zaštitu ljudskih prava tokom borbe sa terorizmom, Specijalnog izvestioca UN za situaciju branitelja ljudskih prava i Specijalnog izvestioca UN za pravo mirnog okupljanja i udruživanja, naglašeno je da je Srbija zloupotrebila antiterorističke zakone da targetira i ograniči rad nevladinih organizacija. Prilikom sprovođenja postupka protiv Republike Srbije, UN specijalne procedure su se zvanično obratile i FATF-u, koja je u svom [izjašnjenju](#) navela da je Republika Srbija prekršila preporuku 29. ove međuvladine organizacije koja određuje granice ovlašćenja organa finansijske obaveštajne službe.

U javnom diskursu se od različitih političkih aktera neretko mogu čuti ideje da bi rad NVO sektora u Srbiji trebalo urediti u skladu sa restriktivnim modelom usvojenim u Ruskoj Federaciji. Srpska radikalna stranka, nekada jedina značajnija politička partija koja je otvoreno zagovarala [zabranu finansiranja NVO „koje rade protiv interesa Srbije“](#), na prethodnim izborima nije osvojila nijedan mandat, iako je anti-NVO retoriku učinila okosnicom svoje predizborne kampanje. Međutim, posebno je zabrinjavajuće to što je zloupotreba antiterorističke legislative protiv nevladinih organizacija svojstvena Ruskoj Federaciji u kojoj se aktivisti u skladu sa Zakonom označavaju stranim agentima, i koji su u toj državi neretko meta Zakona za borbu protiv ekstremizma.

3.3. Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave zaštitom životne sredine

Medijska kampanja protiv organizacija koje se bave zaštitom životne sredine u Srbiji započela je u julu 2020. godine člancima objavljenim u visokotiražnim tabloidima *Republika*⁶ i *Informer*, ali je u najvećoj meri sprovedena preko niza tekstova⁷ objavljenih na neregistrovanom internet portalu *Prismotra*. *Prismotra* je u sprovođenju ove kampanje imala podršku brojnih lokalnih medija,⁸ sufinansiranih iz budžeta jedinica lokalnih samouprava, koji su u celosti prenosili njihove tekstove.

Pomenute tekstove uglavnom povezuje ideja da žrtve napada, javno kritikujući prekomernu i nezakonitu emisiju štetnih materija iz termoelektrana, rudnika, fabrika i železara, ugrožavaju zaposlenje i egzistenciju velikog broja ljudi i da im je cilj da ekonomski unište državu.

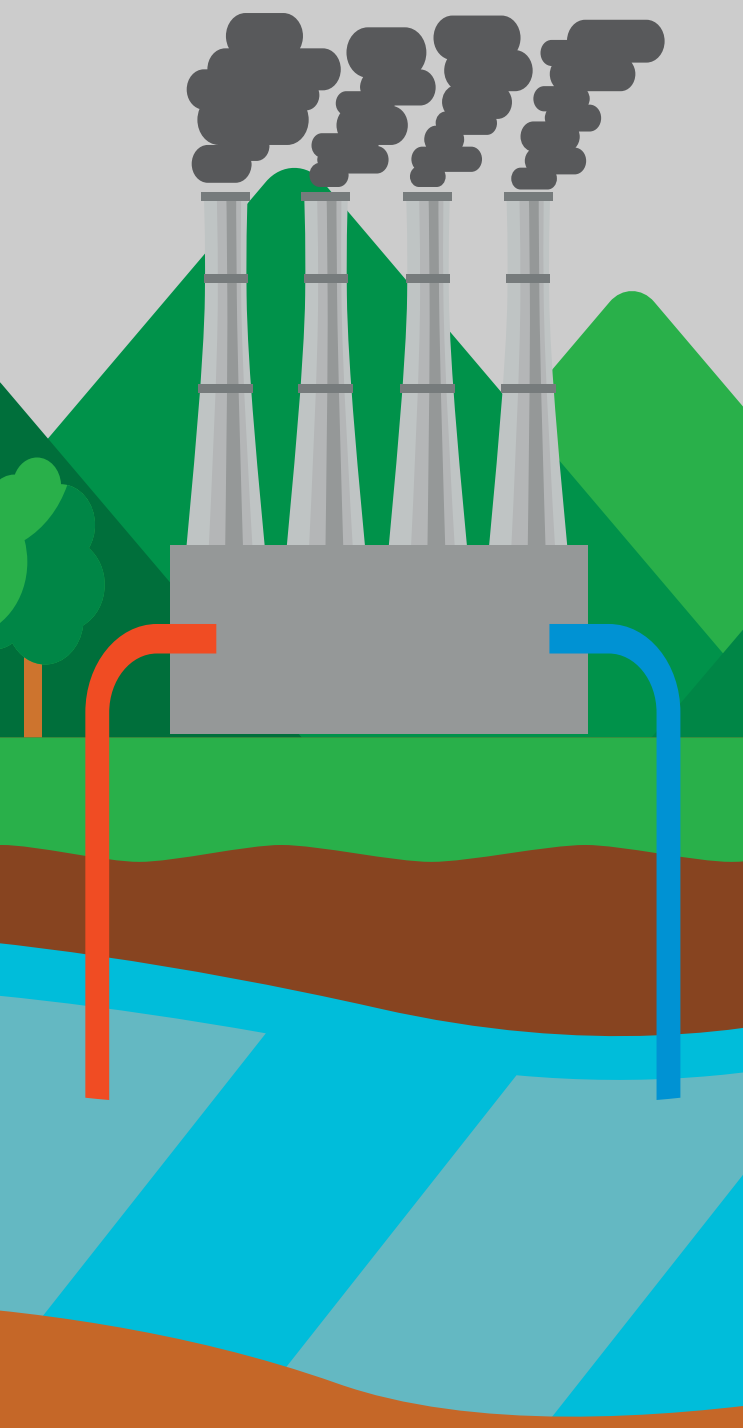
Po pravilu, optuženi su da su strani agenti, da rade za strane interese i da su plaćeni iz inostranstva. Neretko bivaju optuženi i za proneveru novčanih sredstava, dok je u jednom primeru⁹ direktorka udruženja optužena za nadrilekarstvo i pripadanje sektu. Najveći broj napada se odnosi na Centar za ekologiju i društveni razvoj – CEKOR, dok su napade pretrpeli i Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu - RERI, Građanski preokret, Pokret Odbranimo šume Fruške gore i Trag fondacija. Bitno je napomenuti da se premijer Srbije oglašavao u vezi sa temom zagađenja 2016. godine, te da je uvoz tehnologija iz

6 *Republika* je internet portal *Srpskog telegrafa*.

7 *Republika*: 3. jul 2020. - „Otkrivamo: Soroš i SZS udarili na Kolubaru“; *Informer*: 14. jul 2020. - „NVO koje finansira SAD i EU lažima napale kineske kompanije koje su u Srbiju uložile 2,74 milijarde evra i zaposlile na hiljade ljudi!“; *Prismotra*: 16. avgust 2020. - „Šta je organizacija „CEKOR“? Ekonomske ubice u Srbiji“; 22. avgust 2020. - „Ko je Dragana Arsić? Lažni ekolog napada Frušku goru“; 25. avgust 2020. - „Ko plaća antikinesku propagandu u Srbiji? Spisak donacija organizacije „CEKOR““; 25. septembar 2020. - „Ova žena uvlači ljude u sektu! Kakve veze ima „CEKOR“ sa sektama?“; 2. novembar 2020. - „Ovo su antikineski lobisti u Srbiji“; 27. novembar 2020. - „Ovo je advokat antikineskih lobista! Ko je Sreten Đorđević“.

8 TV Rubin, TV Novi Bečej, TV Bečej, TV Subotica, TV Dunav, RTV Pančevo, Vranjska TV, TV Kikinda i portali srbijadanas.com, vesti.rs, infopress.rs i udruženje Centar za informisanje Novi Kneževac.

9 25. septembar 2020. - *Prismotra*: „Ova žena uvlači ljude u sektu! Kakve veze ima „CEKOR“ sa sektama?“

NR Kine koje ne zadovoljavaju ekološke standarde u toj zemlji, pravdao potrebom zapošljavanja ljudi i spasavanjem ekonomije.

Internet portal *Prismotra* koji je funkcionisao od početka do kraja 2020. godine nije bio registrovan kao medij, nije imao impresum, niti je bio poznat identitet vlasnika, urednika ili autora tekstova, što je značajno otežavalo ostvarivanje pravne zaštite. *Prismotra* je nastala nakon gašenja sličnog portala *Istraga*, krajem 2019. godine. Za ovaj portal specifično je targetiranje ne samo organizacija već i pojedinačnih aktivista, čije se montirane fotografije objavljuju praćene optužbama za delovanje protiv interesa Srbije, kao i optužbama za izvršenje ozbiljnih krivičnih dela. Cilj ovih tekstova je zastrašivanje žrtava, budući da na osnovu njihovog sadržaja nije teško zamisliti da bi mogli inspirisati pojedince ili grupe na nasilje.

Nakon napada portala *Prismotra*, CEKOR je izdao [saopštenje za javnost](#) u kojem je, između ostalog, naveo da su objavljivanjem adrese organizacije, fotografija aktivista i netačnih i neistinitih informacija o njihovom radu, ugroženi integritet i bezbednost zaposlenih i saradnika. CEKOR je izneo stav da bi u konkretnom slučaju nadležni organi trebalo da sprovedu istragu po službenoj dužnosti.

O radu *Prismotre* je, tokom 2020. godine, izveštavao i niz kredibilnih medija.¹⁰ Uprkos tome, nisu dostupne informacije da li je nadležno tužilaštvo otvorilo istragu, bilo po prijavi žrtava, bilo po službenoj dužnosti, protiv neidentifikovanih lica koja stoje iza *Prismotre*. Brojnim žrtvama *Prismotre*, zbog prethodno navedenih prepreka, nisu bili na raspolaganju drugi delotvorni mehanizmi zaštite protiv delovanja ovog portala. Domaći mediji koji su u celosti prenosili tekstove *Prismotre* su, međutim, bili izloženi pravnoj odgovornosti. Verovatno je, zahvaljujući tome, podrška brojnih lokalnih medija vremenom slabila, da bi na kraju gotovo izostala. Nakon [najave](#) 20. decembra 2020. godine da će portal *Prismotra* biti ugašen, sajt je [suspendovan](#) i objavljeni tekstovi su dostupni samo

10 Vidi: <http://voice.org.rs/prismotra-ekstremno-desnicarski-portal-koji-se-najvise-voli-u-zemunskoj-birtiji/>; <https://uns.org.rs/sr/desk/vesti-iz-medija/100466/sinhronizovani-napadi-na-novinare-i-civilno-drustvo-hajke-opskurnog-portala-prenose-rezimske-televizije.html>; <https://uns.org.rs/sr/desk/vesti-iz-medija/108849/novinari-aktivisti-i-javne-licnosti-u-srbiji-na-meti-laznih-prismotra-i-istraga.html>; <https://insajder.net/sr/sajt/tema/20179/>

na sajtovima određenih lokalnih medija koji su ih prenosili.¹¹ *Prismotra* je i dalje aktivna na svom [tviter nalogu](#) i [Fejsbuk stranici](#).

Bez utvrđivanja identiteta i odgovornosti lica povezanih sa ovim portalom, ne postoje prepreke da se uskoro, nakon *Istrage* i *Prismotre*, pojavi i novi portal sličnog karaktera. Posledica neće biti samo ugrožavanje bezbednosti žrtava targetiranih zapaljivim tekstovima, već se širenjem lažnih vesti ugrožavaju i sloboda izražavanja i sloboda medija. Zaštitnik građana, koji se ranije bavio pitanjem [širenja lažnih vesti o COVID-19](#) i koji je sa nekoliko udruženja novinara potpisao [sporazum o formiranju platforme za beleženje pritisaka na novinare](#), ovim povodom se nije oglašavao.

Značajan napad na organizacije i pojedince koji se bave zaštitom životne sredine tokom 2020. godine, bili su i mnogobrojni prekršajni postupci protiv aktivista pokreta Obranimo reke Stare planine (ORSP) u vezi sa javnim okupljanjima koja su organizovana radi odbrane reka Stare planine od izgradnje mini hidroelektrana (MHE) tokom prethodnih godina. Naime, s obzirom na relativno dugo trajanje ovih postupaka, od učinjenog prekršaja do izvršenja presude može proći i nekoliko godina, te su mnogi ranije pokrenuti postupci svoj epilog dobili tek tokom 2020. godine. Veliki broj ovih postupaka odnosio se na pružanje nenasilnog otpora, odnosno blokiranje rada građevinskih mašina.

Uprkos tome što se napor ORSP-a završio uspešno sa [15 godišnjim moratorijumom na izgradnju 84 MHE na području grada Pirot](#), brojni aktivisti suočeni su sa mogućnošću da im novčana kazna za ranije učinjene prekršaje bude preinačena u kaznu zatvora u slučaju nemogućnosti plaćanja. Desimir Stojanov Desko, predsednik MZ Rakita i aktivista ORSP-a je najpoznatiji [primer](#) sa više od 60 pokrenutih prekršajnih postupaka u vezi sa Zakonom o javnim okupljanjima i Zakonom o javnom redu i miru i dve krivične prijave. Ovaj pokret organizovao je akciju prikupljanja novčanih sredstava kako Stojanov ne bi morao da brojne dosuđene novčane kazne odsluži u zatvoru. Ovo može imati jak odvratajući uticaj i na aktiviste iz drugih delova Srbije koji su ugroženi izgradnjom MHE, budući da se zabrana izvojevana u Rakiti ne odnosi na celu Srbiju.

11 Npr. <https://dunavtelevizija.rs/?s=prismotra>; <https://rtvpancevo.rs/?s=Prismotra>; <https://www.infopress.rs/?s=prismotra>;

3.4. *Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave građanskom participacijom u urbanističkom planiranju i očuvanjem gradskih zelenih površina*

Tokom 2020. godine nastavili su se učestali napadi na organizacije i pojedince koji se zalažu za jačanje participacije građana u urbanističkom planiranju i očuvanje gradskih zelenih površina. Budući da je najznačajniji i najvidljiviji deo njihovog delovanja održavanje protestnih okupljanja, napadi su se mahom odnosili na pokretanja prekršajnih postupaka u vezi sa Zakonom o javnom okupljanju i Zakonom o javnom redu i miru. Ovim postupcima policija targetira organizatore spontanih javnih okupljanja, koja su po zakonu dozvoljena, ali suprotno logici samo onda kada nemaju organizatora. U skladu sa tim, najveći deo postupaka se odnosi na prekršaj održavanja okupljanja bez prijave nadležnom organu, za koji je zaprećena novčana kazna od 100.000 do 150.000 dinara, koja se u slučaju nemogućnosti plaćanja može pretvoriti u kaznu zatvora do 60 dana. Najčešće žrtve ovih postupaka su aktivisti pokreta Ne davimo Beograd (NDBG), te je Dobrica Veselinović tokom 2020. godine dva puta osuđen¹² zbog prekršaja iz Zakona o javnom okupljanju. Veselinović je takođe **pozvan** na saslušanje od strane tužilaštva zbog sumnje da je ugrozio bezbednost predsednika, jer je snimao u pravcu zgrade predsedništva neposredno pre početka spontanog okupljanja. Kao i u slučaju Desimira Stojanova Deska iz Rakite i NDBG je u prošlosti morao da organizuje **sakupljanje novčanih sredstava** kako osuđeni aktivisti novčane kazne ne bi morali da služe u zatvoru.

Osim napada zamenika gradonačelnika Beograda Gorana Vesića koji je u dva navrata na svojoj zvaničnoj Fejsbuk stranici, u postovima koje su preneli tiražni tabloidi¹³ vređao aktiviste NDBG, u

12 Vidi: <https://nedavimobeograd.rs/prikupljena-sredstva-za-placanje-kazni/>; <https://nedavimobeograd.rs/dobrica-veselinovic-kaznjen-za-organizaciju-skupa-solidarnosti-srce-za-davida/>

13 Vidi: <https://www.facebook.com/Goran.Vesic.zvanicna.stranica/posts/3593872073974006>; <https://www.alo.rs/vesti/politika/vesic-nacionalni-stadion-je-razvojni-projekat-beograda/336137/vest>; <https://www.republika.rs/>

tri navrata¹⁴ pokušana je i fizička provala u njihove prostorije. Prostorije NDBG su prilikom [trećeg pokušaja](#) upada išarane simbolima mržnje protiv LGBT zajednice, neonacističkim simbolima i kukastim krstovima. NDBG je ukazivao da je ovo posledica medijskog blaćenja te organizacije, te da nadležni nisu prikupljali snimke sa okolnih zgrada koji bi mogli da budu od pomoći pri identifikaciji i hapšenju počinilaca.

S obzirom na visoku potražnju stanova i poslovnog prostora u Beogradu, a istovremeno malu ponudu zemljišta na dobrim lokacijama, gradnja se širi na uštrb zelenih površina koje su u gradu sve ugroženije. Protiv predsednika Udruženja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti (UZUZ) Save Manojlovića i aktivista inicijative Sačuvajmo naš parkić koji su učestvovali u odbrani parkića na Banovom brdu - Milene Popević i Saše Simića je [pokrenut krivični postupak](#) po privatnoj krivičnoj tužbi firme Niva bilding. Investitor je [tužio](#) i Radomira Lazovića, aktivistu NDBG-a koji je učestvovao na okupljanjima i prenosio ih uživo na društvenim mrežama.

Uprkos protokolu koji je potpisan u julu 2020. godine između predstavnika investitora Niva bilding, inicijative Sačuvajmo naš parkić i Grada Beograda, prema kojem parkić dobija status zelene površine, a investitor se obavezuje da tužbu povuče, postupak protiv aktivista je nastavljen, a investitor je [izjavio](#) da ipak neće odustati od gradnje.

3.5. *Napadi na branitelje ljudskih prava koji brane pravo na dom*

Neformalna udruženja i pojedinci koji se zalažu za zaštitu prava na dom i bore se protiv prinudnog iseljavanja građana u izvršnom postupku, bili su tokom 2020. godine na pojačanom udaru vlasti. Iako pokretanje prekršajnih ili krivičnih postupaka protiv aktivista koji se bave ovom oblašću nije retkost, prema navodima Združene akcije Krov nad glavom, krajem 2020. godine došlo je do naglog povećanja broja sudskih postupaka koji se nasumično pokreću protiv aktivista, a što ukazuje na nameru obeshrabrivanja građana da pružaju podršku zaštiti prava na dom. Prema [saopštenju](#) za javnost ovog neformalnog udruženja, protiv njihovih aktivista je od kraja 2020. godine do februara 2021. godine pokrenuto 20 krivičnih i 60 prekršajnih postupaka.

Veći deo ovih postupaka odnosi se na prekršaj navodnog nenošenja ličnih dokumenata na skupovima na kojima aktivisti tvrde da nisu ni učestvovali. Istovremeno je došlo i do pokretanja krivičnih postupaka u vezi sa događajima od pre dve ili tri godine, koji se baziraju na svedočenjima policajaca i javnih izvršitelja. Najčešće je reč o krivičnom delu Ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti iz čl. 23 Zakona o javnom redu i miru, koje se pored krivičnog dela Vredanje službenog lica u vršenju službene dužnosti iz čl. 24 istog Zakona, zloupotrebljava za procesuiranje učesnika mirnih javnih okupljanja. U julu 2020. godine, troje aktivista ovog neformalnog udruženja bilo je [kažnjeno](#) sa po 10.000 dinara zbog ometanja prinudnog iseljavanja, iako navodno nisu ni bili prisutni na mestu izvršenja, dok je protiv jednog aktiviste pokrenut prekršajni postupak zbog učestvovanja u tuči.

Aktivisti Združene akcije Krov nad glavom su tokom 2020. godine bili žrtve još dva odvojena fizička napada. Aktivisti Marko Đelević i Mihajlo Nikolić su 6. jula 2020. godine ispred Filozofskog fakulteta u Novom Sadu [napadnuti](#) metalnim šipkama i bokserima od strane dvojice nepo-

---

vesti/srbija/221772/vesic-sadista-veselinovic-stepeni-obilazi-gradilista-raduje-sto-nema-radnika; <https://informer.rs/vesti/beograd/538436/koliki-bolesnik-treba-budes-trazis-ljudi-rade-stepeni-zamenik-gradonacelnika-ostro-reagovao-objavu-veselinovica-inicijative-davimo-beograd-foto>; <https://www.kurir.rs/vesti/beograd/3507539/koliko-bolestan-moras-da-budes-zestok-odgovor-gorana-vesica-na-objavu-dobrice-veselinovica>

14 Vidi: <https://nedavimobeograd.rs/pokusani-upad-u-prostorije-ne-davimo-beograd/>; <https://nedavimobeograd.rs/jos-jedan-pokusaj-upada-u-prostorije-ne-davimo-beograd/>; <https://nedavimobeograd.rs/treci-napad-na-ne-davimo-beograd-za-samo-nedelju-dana-kukasti-krstovi-i-grafiti-mrznje/>

znatih maskiranih napadača kada su se vraćali sa protesta protiv seče drveća i za očuvanje parkića u tom gradu. Miran Pogačar priveden je 8. jula 2020. godine i određeno mu je [zadržavanje od 48 časova](#) zbog sumnje da je izvršio krivično delo Nasilničko ponašanje, a u vezi sa kamenovanjem Gradske kuće u Novom Sadu. Pogačar je bio vođa protesta ispred Gradske kuće, gde je izneo zahteve skupa u vezi sa borbom protiv COVID-19. Nakon što je saslušan u tužilaštvu, Pogačar je [pušten](#) da se brani sa slobode.

3.6. Napadi na branitelje ljudskih prava koji se bave suočavanjem sa prošlošću

Napadi na organizacije i pojedince koji se bave suočavanjem sa prošlošću se svake godine uobičajeno intenziviraju uoči i za vreme obeležavanja godišnjice genocida u Srebrenici (jul) i održavanja festivala kulturne razmene između Beograda i Prištine „Mirdita, dobar dan!“ (maj i jun). Tokom 2020. godine žrtve napada su bili likovni i pozorišni umetnici koji su se kroz svoju umetnost zalagali za suočavanje srpskog društva sa događajima u Srebrenici 1995. godine. Internet portal *Prismotra* objavio je tri teksta u kojima su targetirani reditelj, scenograf i glumci predstave „Srebrenica, kad mi ubijeni ustanemo“ koja je 24. septembra 2020. godine izvedena u Centru za kulturnu dekontaminaciju. Prvi tekst *Prismotre* „Ko je Zlatko Paković? Bolesni umetnik u srbofobiji“, objavljen 22. septembra, sadrži i najavu održavanja predstave, što uz niz teških uvreda i optužbi na račun reditelja, ukazuje na nameru autora teksta da podstakne nasilje i pokušaj prekida predstave. Pomenuti tekst preneli su lokalni mediji¹⁵ čiji se rad sufinansira iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

U sličnom maniru objavljena su još dva teksta koji targetiraju glumce i scenografa predstave: „Ovi glumci rade protiv Srbije!“¹⁶ i „Ko je Nikola Džafo? Skrnavljenje srpske zastave, anti-srpske predstave i izložbe...“¹⁷ Žrtva napada *Prismotre* bila je i Jelena Jaćimović, aktivistkinja Ne davimo Beograd zbog njene izložbe „Priče i sećanja o genocidu u Srebrenici“, održane u Centru za kulturnu dekontaminaciju od 28. septembra do 4. oktobra 2020. godine. Pored napada na umetnike, u pomenutim tekstovima napada se Centar za kulturnu dekontaminaciju kao prostor u kojem su se ovi događaji održavali, kao i osnivačica, pokojna Borka Pavićević.

Tokom 2020. godine, Fond za humanitarno pravo, organizacija koja se bavi suočavanjem sa prošlošću, doživeo je četiri napada koji su pove-

15 RTV Pančevo i TV Dunav.

16 28. septembar 2020. godine.

17 15. oktobar 2020. godine .

zani sa njihovom borbom protiv negiranja genocida u Srebrenici. Prvi napad dogodio se u prostorijama beogradske opštine Stari Grad na promociji knjige osuđenog ratnog zločinca Vojislava Šešelja „U Srebrenici nije bilo genocida“ kada su prisutni fizički [napali i vređali](#) Natašu Kandić, predsednicu Fonda za humanitarno pravo i šest aktivista ove i drugih srodnih organizacija (Inicijativa mladih za ljudska prava, Forum ZFD, Žene u crnom). Promocije knjige u kojoj se negira genocid su održane, uz [nedopustivo](#) korišćenje javnih resursa, i u prostorijama opština Novi Sad, Novi Beograd, Ljubovija, Bajina Bašta, Brus, Piroć i Kruševac.

Dva napada na Fond za humanitarno pravo predstavljaju i tekstovi objavljeni na portalu *Prismotra*: „Koliko je bogata Nataša Kandić? Da li joj ovaj novac treba oduzeti?“¹⁸ i „Drugi deo spiska ljudi koji rade za Natašu Kandić“¹⁹, u kojima se Nataša Kandić i aktivisti ove organizacije optužuju za prisvajanje i nezakonito trošenje dobijenih donacija. Pokret Balternativa je, 26. maja 2020. godine, pokrenuo [Peticiju](#) za zabranu ove organizacije, kao i drugih organizacija koje se bave suočavanjem sa prošlošću (Helsinškog odbora za ljudska prava, Fondacije za otvoreno društvo, Fonda za političku izuzetnost, Centra za kulturnu dekontaminaciju, Centra za evroatlantske studije i Žena u crnom).

18 21. septembar 2020. godine.

19 19. decembar 2020. godine.

4.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Povrede prava aktivistkinja i aktivista, kao i organizacija koje su prepoznate kao organizacije koje se zalažu za unapređenje ljudskih prava, bez obzira na to u kojoj sferi deluju i da li sebe smatraju braniteljima ljudskih prava su, kako se vidi iz statističkog prikaza, brojne i raznovrsne. To nisu samo povrede pojedinačnih prava, gušenje kritičkog glasa i javne debate u demokratskom društvu, već i kreiranje potpuno novog okruženja za delovanje. U ovom okruženju, branitelji ljudskih prava postaju lekari koji potpišu peticiju protiv odluka republičkog Kriznog štaba, glumci koji svojim angažmanom pokušavaju da utiču na postkonfliktno pomirenje u regionu, grupa građana koja štiti reku od mini hidroelektrane ili park u komšiluku od sečenja. U ovakvom okruženju, svako ko se protivi odlukama izvršne vlasti i to javno pokaže, postaje izdajnik i biva prepoznat kao branitelj odnosno braniteljka ljudskih prava.

[Deklaracija o pravima i odgovornostima pojedinaca i pojedinki, grupa, i društvenih organa u unapređivanju i zaštiti univerzalno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda](#), iako nema pravnu snagu koja bi poput [Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda](#) ili [Međuna-](#)

[rodnog pakta o građanskim i političkim pravima](#) uspostavila konkretan mehanizam prinude države da izvrši neku obavezu iz Deklaracije, ima veoma važnu ulogu u pravnom sistemu svake države članice Ujedinjenih nacija, uz [Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima](#). Predstavlja niz obaveza koje određena država mora da ispuni kako bi omogućila rad braniteljki i branitelja ljudskih prava, odnosno kako bi se uzdržala od ometanja njihovog rada. Iz tog razloga, retko koja država će direktno napasti rad organizacija, ali postoje brojne, suptilnije forme napada koje se ogledaju u različitim pritiscima na pojedince ili napadima od strane NN lica, a koji su značajno doprineli osećaju ugroženosti brojnih aktivistkinja i aktivista.

Činjenica da su pravo na slobodu izražavanja i pravo na udruživanje najviše puta bili povređeni u toku ove godine, ne umanjuje značaj drugih prava koja su takođe bila povređena ili ograničena. Posebno treba uzeti u obzir epidemiološku situaciju koja je tokom većeg dela godine, iz Ustavom opravdanih razloga javnog zdravlja, značajno ograničila pravo na slobodu okupljanja.

U situaciji kada ne postoji dovoljno političke volje da se poštuju međunarodno preuzete obaveze izuzetno je teško formulisati preporuke državi, naročito ako uzmemo u obzir da je najveći broj napada registrovanih u našoj bazi došao od organa državne uprave. Iz tog razloga, preporuke su opšteg karaktera i usmerene na kreiranje politike dijaloga sa organizacijama civilnog društva koji je jedino moguć ukoliko svi nosioci vlasti pod hitno prestanu sa retorikom koja je usmerena protiv branitelja i braniteljki ljudskih prava.

- ▶ Pod hitno prestati sa praksom urušavanja dostignutih standarda ljudskih i manjinskih prava.
- ▶ Pod hitno prestati sa praksom označavanja pojedinaca i organizacija koji se zalažu za unapređenje ljudskih prava kao izdajnika, kako od strane izvršne, tako i od strane zakonodavne vlasti.
- ▶ Kontinuirano raditi na stvaranju povoljne društvene klime za branitelje i braniteljke ljudskih prava kroz preduzimanje konkretnih mera koje bi omogućile da se napadi na branitelje i branitelje ljudskih prava procesuiraju u krivičnom postupku, uz poštovanje prava oštećenih koja su garantovana Zakonikom o krivičnom postupku.
- ▶ Kontinuirano raditi na stvaranju povoljne društvene klime za branitelje i braniteljke ljudskih prava kroz preduzimanje konkretnih mera koje bi omogućile da se građanski i upravni postupci u kojima se kao stranke javljaju branitelji i braniteljke ljudskih prava, a koji mogu biti dovedeni u vezu sa njihovim aktivnostima u polju ljudskih prava, vode uz poštovanje svih procesnih garancija i međunarodnih standarda u ovoj oblasti.
- ▶ Upravni nadzor nad radom udruženja, kao i aktivistkinja i aktivista koji obavljaju druge delatnosti, vršiti u skladu sa zakonom kada za to postoji odgovarajući pravni osnov, i na takav način da on ne ometa pojedinca ili organizaciju u procesu rada ili sprovođenja aktivnosti.
- ▶ Upoznati sve organe državne uprave, zakonodavne, izvršne i sudske vlasti sa Deklaracijom o pravima i odgovornostima pojedinaca i pojedinki, grupa i društvenih organa u una-

pređivanju i zaštiti univerzalno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda i obavezama koje Srbija ima prema ovoj Deklaraciji.

- ▶ Uzdržati se u zakonodavnim aktivnostima od ograničavanja rada organizacija civilnog društva, nametanja neopravdanih obaveza ili diskriminacije bilo koje vrste.

ANEKS I :

Statistički pregled napada

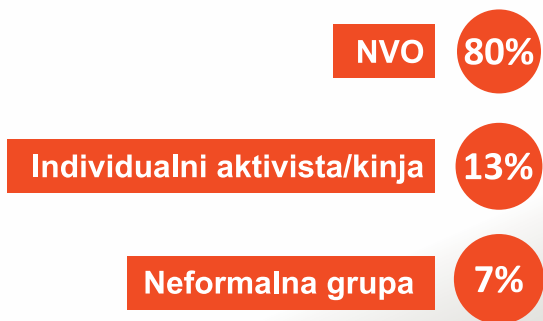
Rast ukupnog broja **NAPADA** u 2020. godini

PREBIVALIŠTE žrtava napada

BEOGRAD	70
NOVI SAD	13
OSTALO	09
SUBOTICA	06
NOVI PAZAR	03

ŽRTVE NAPADA

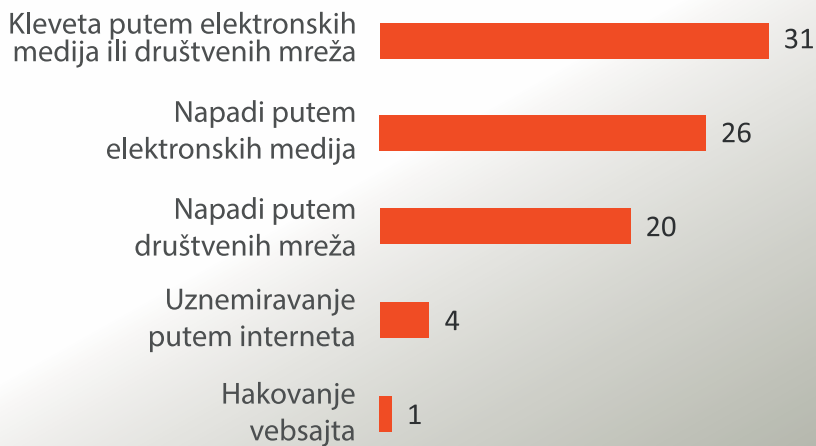
KONTINUITET NAPADA

PODACI O NAPADAČU

VRSTE ELEKTRONSKIH NAPADA

VRSTE FIZIČKIH NAPADA NA POSED

Provale u
stan ili kancelariju

3%

Oštećivanje
imovine

3%

Druga povreda
prava na imovinu

3%

Pretnja/Dela zastrašivanja/Ucena

3%

Fizički napad

3%

Lišenje slobode u zatvoru

3%

Lišenje slobode pod
nadzorom državnih organa

2%

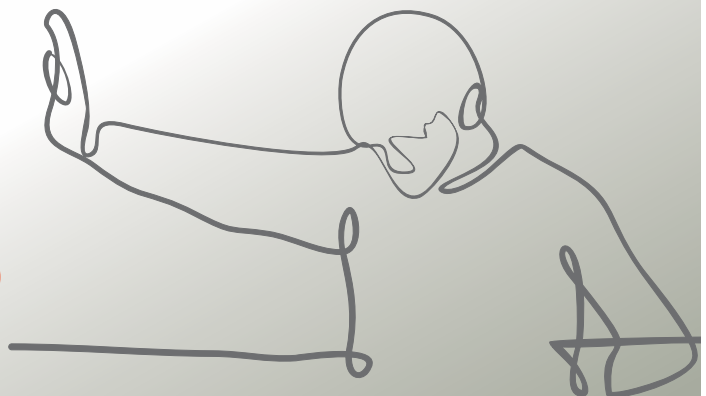
Drugo

2%

Uznemiravanje
na radnom mestu

1%

VRSTA FIZIČKOG NAPADA NA LICE

VRSTA PRAVNIH RADNJI KOJE SE KARAKTERIŠU KAO NAPAD ILI PRITISAK

UGROŽENA PRAVA

ANEKS II: Spisak napada

Datum	Naslov	Žrtva	Napadač	Vrsta napada
17/01/2020	Pretnje i uvrede na Instagram profilu Da se zna!	Da se zna!	Fizičko lice, nepoznat	Napadi putem društvenih mreža
01/02/2020	Aktivista Ne davimo Beograd osuđen zbog organizacije spontanog okupljanja	Dobrica Veselinović Ne davimo Beograd	Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik	Pokretanje prekršajnog postupka
05/02/2020	Napad na aktiviste Fonda za humanitarno pravo na promociji knjige Vojislava Šešelja	Nataša Kandić i drugi Fond za humanitarno pravo	Član/simpatizer političke partije	Fizički napad (premlaćivanje, nasilje, povrede)
17/02/2020	Saslušan aktivista Ne davimo Beograd	Dobrica Veselinović Ne davimo Beograd	Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik	Pokretanje krivičnog postupka
24/02/2020	Provokacije upućene zaposlenima u Prajd Info Centru	Prajd Info Centar	Fizičko lice, nepoznat	Uznemiravanje na radnom mestu
27/02/2020	Pretnje protiv Novosadske nedelje ponosa	Grupa IZAD!	Fizičko lice, nepoznat	Uznemiravanje putem interneta, napadi putem društvenih mreža
27/02/2020	Pretnje Da se zna! preko formulara za prijavu nasilja	Da se zna!	Fizičko lice, nepoznat	Uznemiravanje putem interneta, napadi putem društvenih mreža
28/02/2020	Napad na Prajd Info Centar	Prajd Info Centar	Fizičko lice	Provale u kancelariju ili stan, oštećivanje imovine
11/03/2020	Spotovi usmereni protiv Beogradskog centra za bezbednosnu politiku [Nacionalna avangarda]	Beogradski centar za bezbednosnu politiku	GONGO	Napadi putem elektronskih medija, napadi putem društvenih mreža
24/03/2020	Hapšenje i određivanje pritvora aktivistkinji	Jovana Popović	Organ državne uprave	Lišenje slobode u zatvoru, pokretanje krivičnog postupka
03/04/2020	Napadi na sajt Nacionalne koalicije za decentralizaciju	Nacionalna koalicija za decentralizaciju	Nepoznat	Hakovanje veb sajta, prekomerni administrativni pritisci
03/04/2020	Optuživanje Beogradske otvorene škole i Fondacije za otvoreno društvo za rad protiv Srpske pravoslavne crkve [Nedeljnik Afera]	Beogradska otvorena škola	Medij	Napadi putem društvenih mreža

03/04/2020	Optuživanje Beogradske otvorene škole i Fondacije za otvoreno društvo za rad protiv Srpske pravoslavne crkve [Nedeljnik Afera]	Fondacija za otvoreno društvo	Medij	Napadi putem društvenih mreža
06/04/2020	Nametanje radne obaveze za aktiviste civilnog društva u Boru	Organizacije civilnog društva	Organ državne uprave	Donošenje zakona ili podzakonskog akta kojim se ograničava rad udruženja ili individualnih aktivista, prinudni rad
06/04/2020	Prvi napad na Novosadsku novinarsku školu [portal Prismotra]	Novosadska novinarska škola	Medij	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
09/04/2020	Privođenje sindikalnog aktiviste u Rači	Slaviša Pajović	Policija	Lišenje slobode pod nadzorom državnih organa, pokretanje krivičnog postupka
13/04/2020	Napadi na Ne davimo Beograd sa Fejsbuk stranice „COVID-19 Serbia“	Ne davimo Beograd	Nepoznat	Napadi putem društvenih mreža
25/04/2020	Drugi napad na Novosadsku novinarsku školu [portal Prismotra]	Novosadska novinarska škola	Medij	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
23/05/2020	Retorika protiv organizacija civilnog društva tokom izborne kampanje	Organizacije civilnog društva	Politička partija	Napadi putem društvenih mreža
26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Sonja Biserko	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija
26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Žene u crnom	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija
26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Centar za kulturnu dekontaminaciju	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija
26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Fond za humanitarno pravo	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija
26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Sonja Liht Beogradski fond za političku izuzetnost	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija

26/05/2020	Peticija Balternative za zabranu organizacija civilnog društva	Milan Antonijević Fondacija za otvoreno društvo	Neko drugo udruženje građana	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža, online peticija
08/06/2020	Napad na aktivistu Novosadske novinarske škole i Beogradski centar za bezbednosnu politiku [portal Prismotra]	Lazar Čovs Novosadska novinarska škola	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
08/06/2020	Napad na aktivistu Novosadske novinarske škole i Beogradski centar za bezbednosnu politiku [portal Prismotra]	Beogradski centar za bezbednosnu politiku	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
14/06/2020	Tekst i video usmeren protiv Beogradskog centra za bezbednosnu politiku [portal Prismotra]	Beogradski centar za bezbednosnu politiku	GONGO	Napadi putem elektronskih medija, napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
02/07/2020	Aktivista kažnjen zbog ometanja prinudnog iseljenja	Združena akcija Krov nad glavom	Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik	Lišenje slobode u zatvoru, Pokretanje prekršajnog postupka
02/07/2020	Pokrenut prekršajni postupak protiv aktiviste	Združena akcija Krov nad glavom	Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik, policija	Pokretanje prekršajnog postupka
03/07/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (I) [portal Republika]	CEKOR	Medij	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
06/07/2020	Fizički napad na aktiviste u Novom Sadu	Marko Đelević Mihajlo Nikolić Združena akcija Krov nad glavom	Nepoznat	Fizički napad (premlaćivanje, nasilje, povrede)
08/07/2020	Napadi zamenika gradonačelnika Beograda, Gorana Vesića, na Beogradski centar za ljudska prava i Inicijativu mladih za ljudska prava	Beogradski centar za ljudska prava	Javni funkcioner	Napadi putem društvenih mreža
08/07/2020	Napadi zamenika gradonačelnika Beograda, Gorana Vesića, na Beogradski centar za ljudska prava i Inicijativu mladih za ljudska prava	Inicijativa mladih za ljudska prava	Javni funkcioner	Napadi putem društvenih mreža
08/07/2020	Privođenje i zadržavanje aktiviste u Novom Sadu	Miran Pogačar Združena akcija Krov nad glavom	Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik, policija	Lišenje slobode u zatvoru, pokretanje krivičnog postupka
11/07/2020	Napadi na glumca Milana Marića putem društvenih mreža	Milan Marić	Fizičko lice	Uznemiravanje putem interneta, napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža

14/07/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (II) [Informer]	Građanski preokret	Medij	Napadi putem društvenih mreža
14/07/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (II) [Informer]	CEKOR	Medij	Napadi putem društvenih mreža
14/07/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (II) [Informer]	RERI	Medij	Napadi putem društvenih mreža
21/07/2020	Napadi na Ujedinjene protiv kovida	Ujedinjeni protiv kovida	Medij, javni funkcioner	Napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
23/07/2020	Uvrede i pretnje Milanu Vujiću	Milan Vujić	Fizičko lice	Napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Milan Stefanović Protecta	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Miroslav Petrović Centar za vladavinu prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Vesna Petrović Beogradski centar za ljudska prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Beogradski centar za bezbednosnu politiku	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Fond za humanitarno pravo	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Beogradski centar za ljudska prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Novosadska novinarska škola	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Udruženje Omladinski Centar CK13	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Vojvođanski građanski centar	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Biro za društvena istraživanja	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Nacionalna koalicija za decentralizaciju	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Inicijativa mladih za ljudska prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci

28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Komitek pravnika za ljudska prava - YUCOM	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Helsinški odbor za ljudska prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Građanske inicijative	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Evropski pokret u Srbiji	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Crta	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Protecta	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Centar za vladavinu prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Ivan Ninić Centar za vladavinu prava	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Proaktiv	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Vukašin Obradović Građanske inicijative	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
28/07/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca	Predrag Petrović Beogradski centar za bezbednosnu politiku	Organ državne uprave	Prekomerni administrativni pritisci
30/07/2020	Teorije zavere u pogledu rada i finansiranja organizacija civilnog društva [Srpski telegraf]	Komitek pravnika za ljudska prava YUCOM	Medij	Napadi putem elektronskih medija
01/08/2020	Aktivista Ne davimo Beograd ponovo osuđen zbog organizacije spontanog okupljanja	Dobrica Veselinović Ne davimo Beograd	Organ državne uprave Pravosudni organ - tužilaštvo, sud, javni izvršitelj ili beležnik	Pokretanje prekršajnog postupka
01/08/2020	Napad zamenika gradonačelnika Beograda Gorana Vesića na aktiviste Ne davimo Beograd	Dobrica Veselinović Ne davimo Beograd	Javni funkcioner	Napadi putem društvenih mreža
05/08/2020	Spisak pojedinaca i organizacija Uprave za sprečavanje pranja novca [Nacionalna avangarda]	Više organizacija civilnog društva i pojedinaca	GONGO	Napadi putem elektronskih medija
09/08/2020	Prebijanje aktiviste u Novom Sadu	Milan Vujić	Fizičko lice, nepoznat	Fizički napad (premlaćivanje, nasilje, povrede)
16/08/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (III) [portal Prismotra]	CEKOR	Medij	Napadi putem elektronskih medija

18/08/2020	Vređanje aktiviste Seada Biberovića na Fejsbuku	Sead Biberovic Urban In	Fizičko lice	Uznemiravanje putem interneta, Napadi putem elektronskih medija
22/08/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (IV) [portal Prismotra]	Dragana Arsić Pokret Odbranimo šume Fruške gore Trag fondacija	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
23/08/2020	Napad zamenika gradonačelnika Beograda Gorana Vesića na Ne davimo Beograd	Ne davimo Beograd	Javni funkcioner	Kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža,
25/08/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (V) [portal Prismotra]	CEKOR	Medij	Napadi putem društvenih mreža
25/08/2020	Pretnje na Instagram profilu Da se zna!	Da se zna!	Fizičko lice, nepoznat	Napadi putem društvenih mreža
07/09/2020	Kampanja protiv Vojvođanskog kulturnog kluba Vasa Stajić [portal Prismotra]	Vojvođanski kulturni klub Vasa Stajić	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
11/09/2020	Pokušaj upada u prostorije Ne davimo Beograd	Ne davimo Beograd	Fizičko lice, nepoznat	Provale u kancelariju ili stan, druga povreda prava na imovinu, krađa zastava i materijala
17/09/2020	Drugi pokušaj upada u prostorije Ne davimo Beograd	Ne davimo Beograd	Fizičko lice, nepoznat	Provale u kancelariju ili stan, druga povreda prava na imovinu, krađa zastava i materijala
18/09/2020	Treći napad na prostorije Ne davimo Beograd	Ne davimo Beograd	Fizičko lice, nepoznat	Oštećivanje imovine
20/09/2020	Napad na aktiviste i osnivačicu Fonda za humanitarno pravo [portal Prismotra]	Nataša Kandić, Ivana Žanić i Časlav Ninković Fond za humanitarno pravo	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
22/09/2020	Napad na reditelja predstave „Srebrenica, kad mi ubijeni ustanemo“, Zlatka Pakovića [portal Prismotra]	Zlatko Paković	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
25/09/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (VI) [portal Prismotra]	Nataša Đereg CEKOR	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
27/09/2020	Pretnje Almi Junis, predsednici udruženja Zajedno iz Novog Pazara	Alma Junis Udruženja samohranih roditelja i jednoroditeljskih porodica Zajedno	Medij	Napadi putem elektronskih medija, napadi putem društvenih mreža
28/09/2020	Napad na glumce predstave „Srebrenica, kad mi mrtvi ustanemo“ [portal Prismotra]	Vahid Džanković, Ivan Jevtović, Andreja Krčagin i Katarina Jovanović	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža

30/09/2020	Napad na Jelenu Jaćimović [portal Prismotra]	Jelena Jaćimović Ne davimo Beograd	Medij	Napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
02/10/2020	Napad na Libek [portal Prismotra]	Libertarijanski klub-Libek	Medij	Napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
05/10/2020	Napad na Centar savremene politike [portal Prismotra]	Centar savremene politike	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
15/10/2020	Napad na scenografa predstave „Srebrenica, kad mi mrtvi ustanemo“, Nikolu Džafa [portal Prismotra]	Nikola Džafa	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
15/10/2020	Napadi na Centar za kulturnu dekontaminaciju [portal Prismotra]	Centar za kulturnu dekontaminaciju	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
22/10/2020	Napad na festival „Mirdita, dobar dan!“	Fiona Jelić Inicijativa mladih za ljudska prava	Fizičko lice, politička partija,	Pretnje/Dela zastrašivanja/Ucena, pokušaj prekida festivala
02/11/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (VII) [portal Prismotra]	Nataša Đereg, Janoš Kiš, Zvezdan Kalmar, Pera Marković i Nikola Perušić CEKOR	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
15/11/2020	Pretnje Irfanu Ugljaninu, građanskom aktivisti iz Novog Pazara	Irfan Ugljanin	Fizičko lice, nepoznat	Pretnje/Dela zastrašivanja/Ucena
21/11/2020	Napad na Dinka Gruhonjića, urednika VOICE-a	Dinko Gruhonjić NDNV	Fizičko lice, nepoznat	Oštećivanje imovine, Pretnje/Dela zastrašivanja/Ucena
26/11/2020	Sudski postupak protiv aktivista inicijativa Sačuvajmo naš parkić i Ne davimo Beograd	Sava Manojlović, Milena Popević, Saša Simić, Sačuvajmo naš parkić	Privatno pravno lice	Pokretanje krivičnog postupka
26/11/2020	Sudski postupak protiv aktivista inicijativa Sačuvajmo naš parkić i Ne davimo Beograd	Radomir Lazović Ne davimo Beograd	Privatno pravno lice	Pokretanje krivičnog postupka
27/11/2020	Kampanja protiv ekoloških organizacija (VIII) [portal Prismotra]	Sreten Đorđević CEKOR	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
12/12/2020	Privođenje volontera No Name Kitchen	Nemanja Šumanović No Name Kitchen	Policija	Lišenje slobode pod nadzorom državnih organa, pokretanje krivičnog postupka

14/12/2020	Napad na aktiviste Europolisa [portal Prismotra]	Dane Pribić, Ognjen Gogić, Vladimir Jeremić i Bogdan Rašić Centar za razvoj demokratskog društva - Europolis	Medij	Napadi putem društvenih mreža, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
17/12/2020	Novi napad na aktiviste i osnivačicu Fonda za humanitarno pravo [portal Prismotra]	Predrag Miletić, Jelena Jovanović, Milan Gačanović, Vladimir Milanović, Mia Deretić, Biljana Vasković, Meris Mušanović Fond za humanitarno pravo	Medij	Napadi putem elektronskih medija, kleveta putem elektronskih medija ili društvenih mreža
21/12/2020	Napad na aktivistkinju Mariju Ratković na društvenoj mreži Facebook	Marija Ratković	Fizičko lice	Napadi putem društvenih mreža